

Sprzedaż produktów od producentów niebędących członkami organizacji w kontekście spadku produkcji członków organizacji producentów spowodowanych działaniem siły wyższej.

Zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. *uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw(...)* (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017) **działalność główna organizacji producentów powinna być związana z koncentracją podaży i wprowadzaniem do obrotu produktów swoich członków, w odniesieniu do których została uznana.**

Stosownie do art. 11 ust. 2 ww. rozporządzenia Komisji (UE) 2017/891, organizacja producentów może sprzedawać produkty pochodzące od producentów niebędących członkami organizacji producentów ani zrzeszenia organizacji producentów, jeżeli została uznana w odniesieniu do tych produktów i pod warunkiem że wartość ekonomiczna tej działalności jest niższa od wartości jej produkcji sprzedanej obliczonej zgodnie z art. 22 ww. rozporządzenia.

Ponadto zgodnie z art. 23 ust. 4 ww. rozporządzenia, jeżeli obniżenie wartości produktu o co najmniej 35% wynikało z przyczyn niezależnych od odpowiedzialności i kontroli organizacji producentów, wartość produkcji sprzedanej dla tego produktu stanowi 65% jego wartości w poprzednim okresie odniesienia. Organizacja producentów uzasadnia przyczyny, o których mowa powyżej wobec właściwego organu odnośnego państwa członkowskiego.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, powyższy art. 23 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/891 stosuje się również w kontekście i dla celów art. 11 ust. 2 przedmiotowego rozporządzenia.

Jednocześnie, w art. 2 ust. 2 RPEiR (UE) nr 1306/2013 określono przypadki, które mogą być uznane za działanie „siły wyższej” i „nadzwyczajne okoliczności”. Są to:

- 1) śmierć beneficjenta;
- 2) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
- 3) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
- 4) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
- 5) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
- 6) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

Dodatkowo, zgodnie z uregulowaniami w przedmiotowym zakresie w polskim prawodawstwie w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 czerwca 2011 r. *w sprawie określenia przypadków, w których spadek wartości produkcji sprzedanej wystąpił z przyczyn niezależnych od wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw lub organizacji producentów owoców i warzyw* (Dz. U. z 2011 r. poz. 758) wskazano, że **spadek wartości produkcji sprzedanej** wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw lub organizacji producentów owoców i warzyw uznaje się za uzasadniony w przypadku gdy wystąpił z przyczyn niezależnych od tej grupy lub organizacji, jeżeli jest on bezpośrednio spowodowany wystąpieniem szkód:

- 1) powstałych wskutek:
 - a) huraganu,
 - b) powodzi,
 - c) deszczu nawalnego,
 - d) gradu,

- e) pioruna,
- f) obsunięcia się ziemi,
- g) lawiny,
- h) suszy,
- i) ujemnych skutków przezimowania,
- j) przymrozków wiosennych

— w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 477);

- 2) spowodowanych przez pożar;
- 3) wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny.

Ponadto w § 2pkt 1 ww. rozporządzenia określono dokumenty, na podstawie których wystąpienie spadku wartości produkcji sprzedanej wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw lub organizacji producentów owoców i warzyw, z przyczyn niezależnych od tej grupy lub organizacji (siły wyższej) powinno zostać potwierdzone. Z przedstawionych przez grupę dokumentów powinna wprost wynikać informacja o wielkości plonów, które nie zostały uzyskane w związku z zaistnieniem siły wyższej.

Zgodnie z art. 64 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nie nakłada się kar administracyjnych w przypadku gdy niezgodność jest wynikiem działania „siły wyższej”.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 59 ust. 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891, jeżeli organizacja producentów owoców i warzyw przedstawi dowody, że na skutek klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych, chorób lub inwazji szkodników, pomimo podjęcia środków zapobiegających sytuacjom kryzysowym, nie jest w stanie przestrzegać kryteriów uznania określonych w art. 154 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do minimalnej ilości lub wartości zbywalnej produkcji określonej przez państwa członkowskie, **państwo członkowskie może w danym roku odstąpić od wymogu** minimalnej wielkości lub wartości zbywalnej produkcji w odniesieniu do tej organizacji.

Jednocześnie stosownie do art. 78 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891, na potrzeby art. 59 ust. 7 i art. 64 ust. 2 lit. a) RPEiR (UE) NR 1306/2013, o każdym przypadku siły wyższej powiadamia się właściwy organ państwa członkowskiego, łącznie z odpowiednimi dowodami spełniającymi wymogi tego organu, **w ciągu 30 dni roboczych od dnia, w którym siła wyższa miała miejsce**. W przeciwnym razie dany przypadek siły wyższej nie może być brany pod uwagę do celów art. 64 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Wskazać należy, iż organizacja producentów zobowiązana jest dostarczyć właściwym organom państw członkowskich odpowiednie dowody na temat tego, czy dana szczególna sytuacja spełnia warunki określone w art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2017/891.

W szczególności organizacja powinna uzasadnić, czy obniżenie wartości produkcji sprzedanej dla tego produktu wynikało z przyczyn niezależnych od odpowiedzialności i kontroli organizacji producentów. Tym samym, spadek wartości produkcji sprzedanej organizacji producentów owoców i warzyw może zostać zakwalifikowany jako wystąpienie „siły wyższej”, tylko po uprzednim zgłoszeniu z zachowaniem terminu wskazanego w art. 78 RK(UE) nr 2017/891 i właściwym udokumentowaniu przez organizację producentów przypadków związanych z ujemnymi skutkami panujących warunków atmosferycznych.

Tym samym, jeżeli po dokonanej przez dyrektora OR ARiMR analizie dokumentacji dotyczącej wystąpienia „siły wyższej”, zostanie potwierdzone, iż spadek wartości produkcji sprzedanej (WPS) wynikał z przyczyn niezależnych od organizacji producentów zgodnie z § 1 ust. 1 ww. rozporządzenia z dnia 10 czerwca 2011 r. *w sprawie określenia przypadków*,

w których spadek wartości produkcji sprzedanej wystąpił z przyczyn niezależnych (...), możliwe jest podejmowanie przez organizację producentów działań zapewniających realizację dostaw i właściwe funkcjonowanie organizacji producentów, co z kolei zapewni wywiązanie się ze zobowiązań zawartych w umowach handlowych na dostawy produktów.

Należy jednak mieć na uwadze, że każda sprawa stanowi indywidualny przypadek, a rozstrzygnięcia dokonuje dyrektor oddziału regionalnego ARiMR w oparciu o stan faktyczny stwierdzony na dzień wydania decyzji.